

Monitor Wsnp

Vijftiende meting over het jaar 2018

Utrecht 2019

L. Nickel en S.L. Peters

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Van aanvraag tot uitstroom: de cijfers	4
2.1 Verzoeken	4
2.2 Toewijzingen	6
2.3 Instroom	7
2.3.1 Aantallen	7
2.3.2 Omzettingen van faillissement naar schuldsanering	9
2.3.3 Kenmerken van de instromende zaken	9
2.3.4 Boedelinkomen en schuldenlast	10
2.4 Proces	11
2.4.1 Lopende zaken	11
2.4.2 Bewindvoerders	12
2.5 Uitkomsten	15
2.5.1 Doorlooptijden	15
2.5.2 Afloop van de Wsnp trajecten naar looptijd	16
3 De drie voorzieningen in het minnelijk traject: dwangakkoorden, moratoria en voorlopige voorzieningen	18
3.1 De drie wettelijke voorzieningen binnen het minnelijk traject	18
3.2 Toepassing van de drie voorzieningen	18
3.2.1 Instroom	18
3.2.2 Afdoeningswijzen	19
3.3 Verschillen tussen de rechtbanken	21
3.3.1 Instroom per rechtbank	21
3.3.2 Afdoeningswijzen per rechtbank	22
3.4 Kosten en baten toevoegingen bewindvoerders	24
Bijlage 1 Tabellen horend bij hoofdstuk 2	26
Bijlage 2 Tabellen horend bij hoofdstuk 3	31
Bijlage 3 Overzicht inhoud en aanvullend onderzoek eerdere edities van de Monitor Wsnp	34

1 Inleiding

In augustus 2005 verscheen de eerste Monitor Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp). Dit jaarlijks uit te brengen instrument heeft als doel de stand van zaken te rapporteren aangaande de Wsnp en de effectiviteit daarvan kritisch te volgen. Deze wet, die sinds 1 december 1998 van kracht is en per 1 januari 2008 aanzienlijk is gewijzigd, behelst een saneringsregeling, specifiek gericht op natuurlijke personen die in ernstige betalingsmoeilijkheden verkeren. Met de Wsnp wil men voorkomen dat natuurlijke personen tot in lengte van dagen door schuldeisers achtervolgd worden, wanneer zij eenmaal in een problematische financiële situatie terecht zijn gekomen.

De Monitor Wsnp omvat een jaarlijkse actualisatie van een vaste kern van gegevens, naast een aantal, per jaar wisselende, thema's. Deze vijftiende meting bevat geen extra thema's, maar alleen de vaste kern gegevens.

Dit rapport beschrijft het resultaat van de vijftiende meting, waarin de gegevens en ontwikkelingen van de afgelopen vijf jaar zijn beschreven. Slechts ten aanzien van de instroom in de Wsnp, het aantal lopende zaken en de doorlooptijd wordt een andere termijn gehanteerd. Deze meting geeft een update van:

- het aantal verzoeken en toewijzingen; in totaal en naar rechtbank uitgesplitst;
- het aantal lopende zaken en het aantal actieve bewindvoerders;
- het aantal dwangakkoorden, moratoria en voorlopige voorzieningen vanaf 2014; in totaal en van het meest recente jaar naar rechtbank uitgesplitst;
- het aantal beëindigde zaken en de wijze van beëindiging.

Omdat deze monitor een *update* vormt van de cijfers uit de veertiende meting, worden uitsluitend nieuwe gegevens en eventuele trends beschreven.

Wanneer de tekst hiertoe aanleiding geeft, zijn in een aantal tabellen en figuren ook de relevante gegevens van de jaren vóór 2014 weergegeven.

De belangrijkste bevinding in deze monitor is dat er ook in 2018 weer sprake is geweest van een daling van de instroom in de Wsnp en dat er ook over dit jaar weer sprake is van grote verschillen tussen de rechtbanken.

Half december 2018 is Bureau Wsnp overgestapt op een nieuwe kantoorapplicatie. Dit heeft tot gevolg dat we voor een aantal tabellen en grafieken uit zijn gegaan van de cijfers tot half december 2018.

Wanneer dit het geval is, staat dit expliciet vermeld bij de betreffende grafiek of tabel.

2 Van aanvraag tot uitstroom: de cijfers

2.1 Verzoeken

Deze paragraaf maakt de ontwikkeling van het aantal verzoeken tot toelating tot de Wsnp vanaf 2014 tot en met 2018 inzichtelijk en licht deze toe. Daarnaast geeft het de ontwikkeling weer van het aantal toegewezen verzoeken tot toelating in de Wsnp en het aantal afgewezen verzoeken.¹ De figuren en tabellen geven niet alleen inzicht in de toestroom, maar ook in de verschillen tussen de rechtbanken onderling, voor wat betreft de mate van toelating.

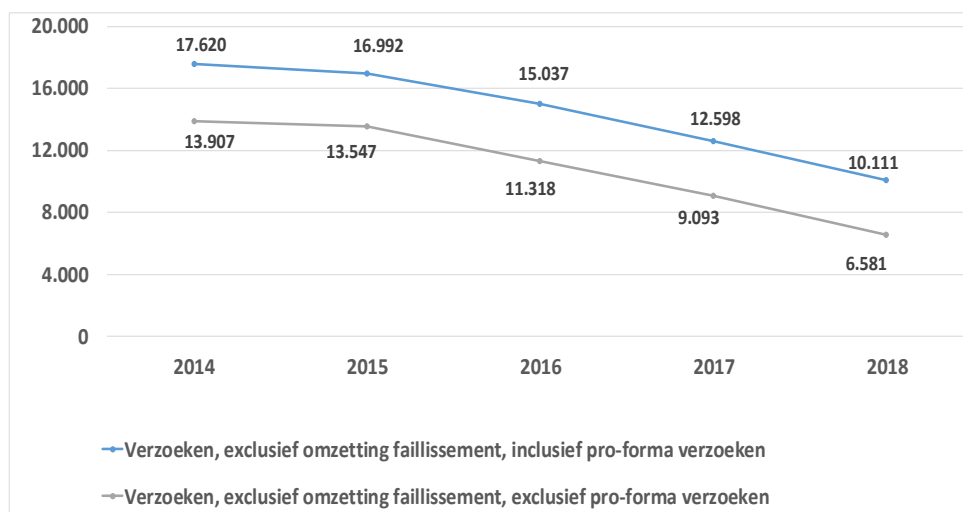
In 2018 hebben 10.111 natuurlijke personen een verzoekschrift ingediend om toegelaten te worden tot de Wsnp: een afname van 2.485 verzoekschriften ten opzichte van 2017, wat neerkomt op een procentuele daling van 20%.

Nadat er in 2012 sprake was van een trendbreuk – de stijging van het aantal verzoeken die vanaf 2008 gaande was, sloeg om in een daling – is dit aantal in de jaren daarna verder licht afgenomen tot een totaal van ongeveer 17.000 in 2015. In 2016 is sprake van een forse daling van ongeveer 2.000 zaken en deze sterke daling zet zich ook in 2017 en 2018 voort. Ten opzichte van 2014 is in 2018 een afname te zien van het aantal verzoeken tot toelating tot de Wsnp van 43%.

Onder de verzoeken vallen ook de *pro forma* verzoeken die verplicht zijn bij de verzoeken om een moratorium of een dwangakkoord. In onderstaande figuur zijn daarom de verzoeken om toelating tot de Wsnp weergegeven zowel in- als exclusief de *pro forma* verzoeken (en exclusief de omzettingen van faillissement naar Wsnp).

¹ In paragraaf 2.3 komt de instroom aan bod. De cijfers hiervan wijken enigszins af van de hiergenoemde cijfers betreffende de toewijzingen, omdat de cijfers betreffende de instroom afkomstig zijn uit de database van Bureau Wsnp (CDS) en de cijfers betreffende de toewijzingen uit de database van de Raad voor de Rechtspraak (ODB).

Figuur 2.1 Totaal aantal verzoeken toelating Wsnp, 2014 tot en met 2018*

* Zie tabel B1.2 van bijlage 1 voor een uitsplitsing naar verzoeken in- en exclusief pro-forma verzoeken. Bron: ODB.

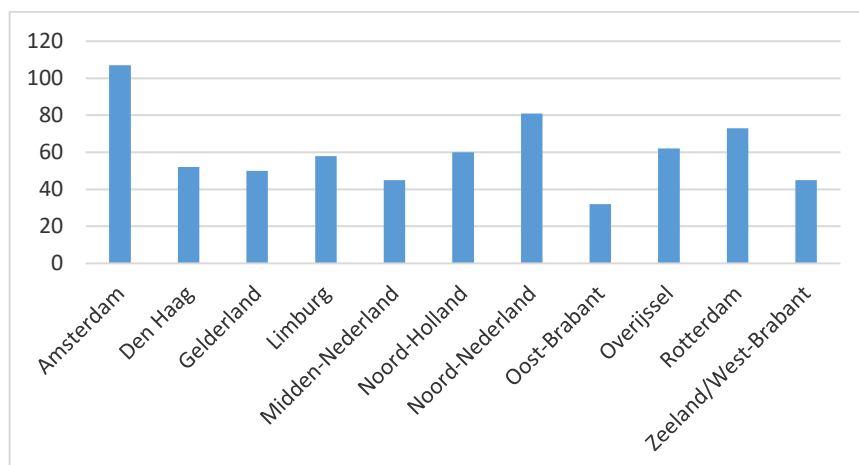
Per rechtbank

In figuur 2.2 (zie voor meerdere jaren tabel B1.1 van bijlage 1) zijn de verzoeken om toelating tot de Wsnp naar rechtbank uitgesplitst, gecorrigeerd naar inwonersaantal. In 2018 kwamen er in Nederland op alle rechtbanken tezamen gemiddeld 59 verzoeken binnen per 100.000 inwoners. In 2017 waren dit er nog 92 (-36%). De rechtbanken laten zeer verschillende beelden zien, dat zonder verdiepend onderzoek lastig is te duiden. Dit verdiepend onderzoek zou zich moeten richten op de verschillen in instroom van schuldenaren bij gemeenten en de verschillen in doorstroom vanuit de gemeenten naar de Wsnp. In 2011 en 2014 werd al eerder onderzoek gedaan naar de overgang van het minnelijk en het wettelijk traject.² De cijfers in deze monitor bieden de rechtbanken echter ook nu al inzicht in de mate waarin zij afwijken van het gemiddelde.

Wanneer gecorrigeerd is voor inwonersaantal per arrondissement, valt op dat er bij de rechtbank Amsterdam opnieuw de meeste verzoeken (107 per 100.000 inwoners) binnenkwamen. Ook bij de rechtbank Rotterdam en bij de rechtbank Noord-Nederland zijn er relatief veel verzoekschriften binnengekomen in 2018 (respectievelijk 73 en 81 verzoeken per 100.000 inwoners). Bij de rechtbank Oost-Brabant zijn ook dit jaar weer de minste verzoeken (32 verzoeken per 100.000 inwoners) ingediend.

² Zie ook L. Combrink-Kuiters en S.L. Peters, Quick scan Belemmeringen toegang tot de Wsnp 2011, Utrecht 2011 en N. Jungmann en G. Kruis, Het verhaal achter de cijfers. De doorstroming van de minnelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsanering, Regioplan/Hogeschool Utrecht 2014.

Figuur 2.2 Wsnp-verzoeken per 100.000 inwoners per rechtbank in 2018*

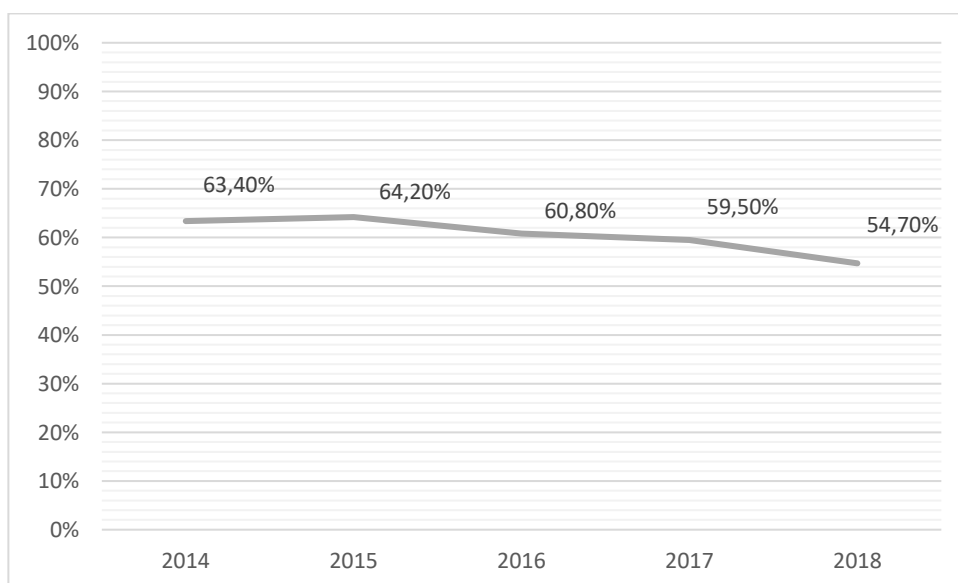
* Wsnp-verzoeken inclusief de pro-forma verzoeken en exclusief de omzettingen faillissement. Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.1 van bijlage 1. Bron: ODB.

Bij alle rechtbanken is het aantal verzoeken per 100.000 inwoners gedaald. De grootste afname per 100.000 inwoners vond plaats bij de rechtbank Rotterdam (-47%) en Overijssel (-48%).

2.2 Toewijzingen

Het totale toewijzingspercentage van verzoeken om toelating tot de Wsnp is in 2018 met 54,7% iets lager dan het percentage in 2017 (59,5 %). In de afgelopen vijf jaar is dit percentage met bijna 9% afgenomen.

Figuur 2.3 Toewijzingspercentage verzoeken Wsnp, 2014 tot en met 2018*

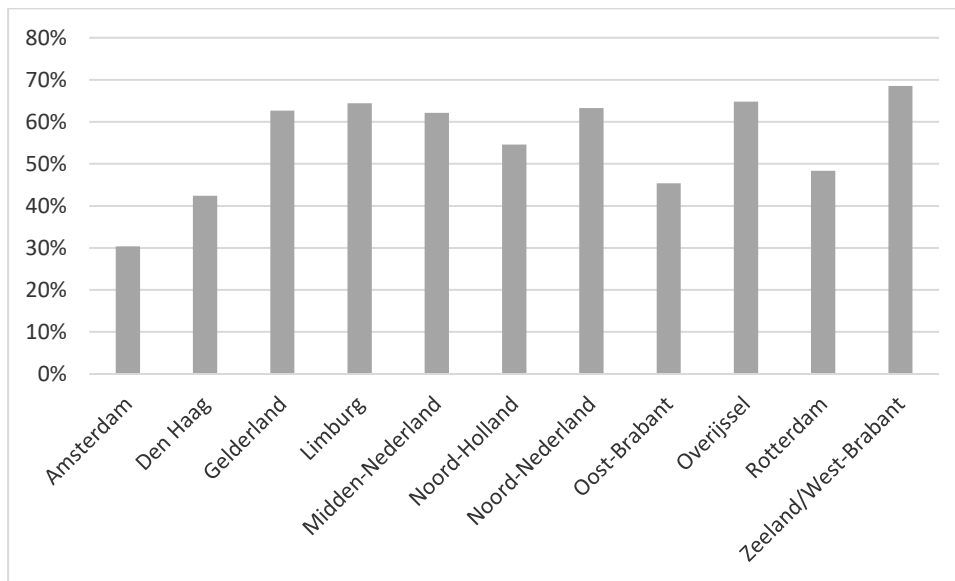

* Als percentage van het totaal aantal afdoeningen (afwijzingen, toewijzingen, intrekkingen en niet-ontvankelijkverklaringen), exclusief omzettingen faillissement. Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.3 van bijlage 1. Bron: ODB.

Per rechtbank

In figuur 2.4 staan per rechtbank de toewijzingspercentages weergegeven voor 2018 (voor een totaaloverzicht van de toewijzingspercentages vanaf 2014 zie tabel B1.3 van bijlage 1). Er zijn grote verschillen waar te nemen tussen de rechtbanken onderling. Rechtbank Zeeland/West-Brabant heeft het hoogste toewijzingspercentage in 2018: 68,5% van de verzoeken resulteerde in een toewijzing. De rechtbank Amsterdam had in 2018 het laagste toewijzingspercentage van 30,4%.

Figuur 2.4 Toewijzingen Wsnp-verzoeken per rechtbank in percentages, 2018*

* Als percentage van het totaal aantal afdoeningen (afwijzingen, toewijzingen, intrekkingen en niet-ontvankelijk verklaringen), exclusief omzettingen faillissement. Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.3 van bijlage 1. Bron: ODB.

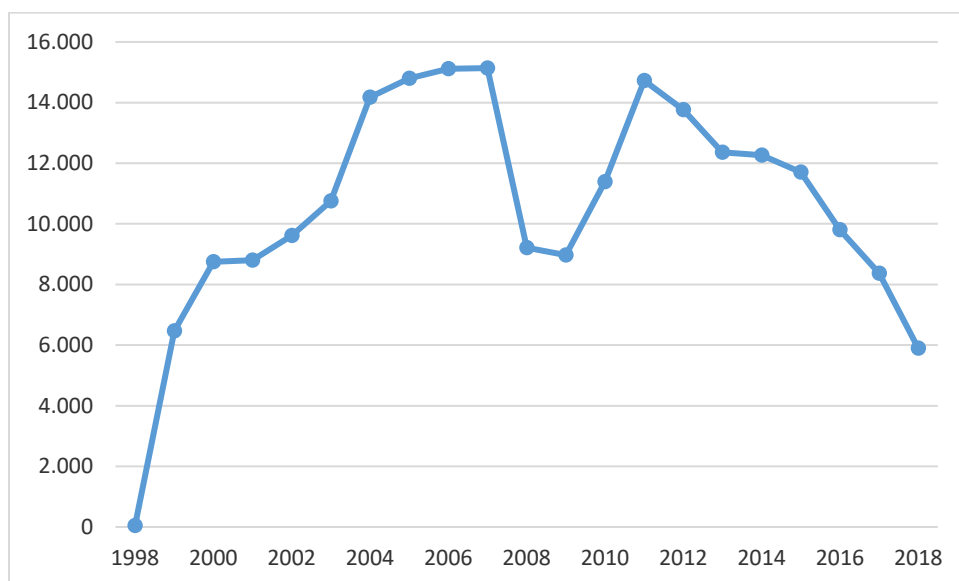
2.3 Instroom

2.3.1 Aantallen

In 2018 zijn door de rechter in totaal 5.897 schuldsaneringen uitgesproken, 2.408 minder dan in 2017. Dit is het zevende jaar op rij dat de instroom van het aantal schuldsaneringen is afgenomen.³

³ Zie eerdere edities van deze monitor voor mogelijke oorzaken voor de trend van het aantal uitgesproken schuldsaneringen per jaar.

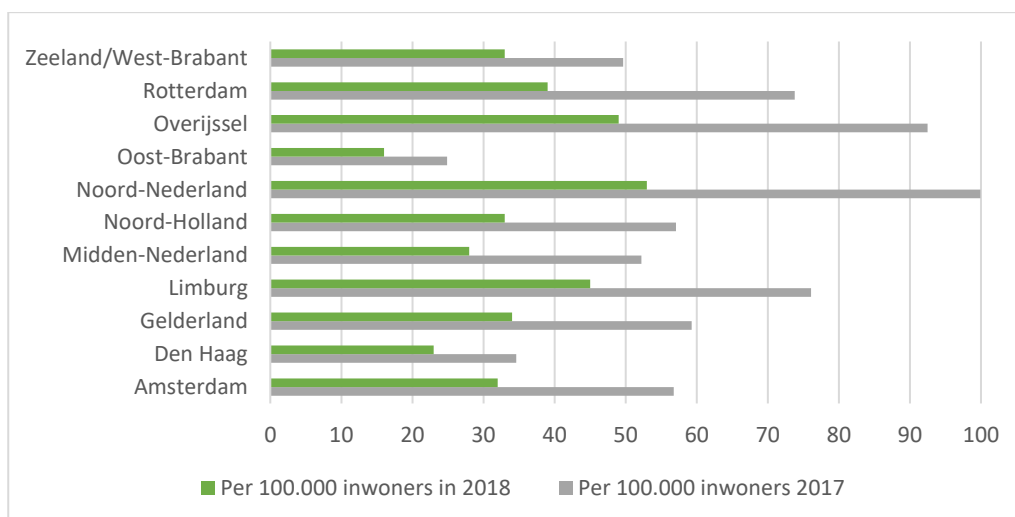
Figuur 2.5 Aantal uitgesproken schuldsaneringen naar jaar van uitspraak, 1998* tot en met 2018

* In het jaar 1998 werden 50 schuldsaneringen uitgesproken. Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.4 van bijlage 1.

Om het aantal uitspraken van de rechtbanken onderling met elkaar te kunnen vergelijken, is van elk arrondissement het aantal uitspraken per 100.000 inwoners van 18 jaar en ouder bekeken. De meeste schuldsaneringen werden uitgesproken door de rechtbank van het arrondissement Noord-Nederland (53 per 100.000 volwassenen) en de minste door de rechtbank van het arrondissement Oost-Brabant (16 per 100.000 volwassenen). De relatieve aantallen uitgesproken schuldsaneringen lopen per arrondissement dus sterk uiteen (zie figuur 2.6). Bij alle arrondissementen daalde de instroom ten opzichte van 2017.

Figuur 2.6 Aantal uitgesproken schuldsaneringen* per arrondissement, 2017 en 2018

* Per 100.000 inwoners van 18 jaar en ouder. Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.5 van bijlage 1.

2.3.2 Omzettingen van faillissement naar schuldsanering

Het totaal aantal omzettingen van een faillissement naar een schuldsanering⁴ kwam in 2018 uit op 232; dat zijn er 103 minder dan in 2017. Evenals vorig jaar was er sprake van een daling van het absolute aantal omzettingen. In 2018 ging het in 3,9% van alle uitgesproken schuldsaneringen om een omzetting van een faillissement naar een schuldsanering.

Tabel 2.1 Omzettingen van faillissement in schuldsanering in aantallen en percentages, 2014 tot en met 2018

Jaar	Aantal	Percentage
2014	1.026	8,4 %
2015	787	6,7 %
2016	493	5,0 %
2017	335	4,0 %
2018	232	3,9 %

Bron: Raad voor Rechtsbijstand

2.3.3 Kenmerken van de instromende zaken

Een schuldsanering kan betrekking hebben op een enkele of een dubbele boedel.⁵ De verhouding tussen enkele en dubbele boedels is de afgelopen jaren nauwelijks gewijzigd. In 2018 betrof 83,1% van alle boedels een enkele boedel en 16,9% een dubbele boedel.

Een schuldenaar kan een particulier of een (ex-)ondernemer zijn. De verhouding tussen de boedels van particulieren ten opzichte van de boedels van (ex-) ondernemers schommelt al een aantal jaar rond de 4:1. Het aandeel particulieren neemt de laatste jaren licht toe.

Tabel 2.2 Kenmerken schuldsaneringszaken op boedelniveau, naar jaar van uitspraak in percentages, 2014 tot en met 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Ondernemer	22,0 %	21,6 %	20,1 %	18,3 %	17,6 %
Particulier	78,0 %	78,4 %	79,9 %	81,7 %	82,4 %
Dubbel	16,6 %	17,3 %	17,9 %	17,0 %	16,9 %
Enkel	83,4 %	82,7 %	82,1 %	83,0 %	83,1 %
Som:	10.526	9.986	8.312	7.144	4.881

* Door afronding van de deeltotalen telt het totaal niet altijd op tot 100%.

* Gegevens gebaseerd op aantallen tot half december 2018

⁴ Het aantal beëindigingen van een schuldsanering in een faillissement is terug te vinden in tabel 2.6.

⁵ Een dubbele boedel is van toepassing bij een echtpaar dat gehuwd is in algehele gemeenschap van goederen of bij een geregistreerd partnerschap met een gemeenschap van goederen. Er is sprake van een ex-ondernemer in het geval de schuldenaar in de 5 jaar voorafgaand aan toelating tot de Wsnp ingeschreven heeft gestaan bij de Kamer van Koophandel én wanneer minimaal 20% van de schulden uit deze onderneming voortkomen.

Gekeken naar leeftijd valt op dat de leeftijdscategorie '36-50-jarigen' in 2018 met 46,1% de grootste leeftijdscategorie blijft.

De man-vrouwverhouding bleef de afgelopen jaren nagenoeg ongewijzigd. Het percentage mannen in de schuldsanering ligt iets boven het percentage vrouwen.

Tabel 2.3 Kenmerken schuldenaren op zaakniveau, naar jaar van uitspraak in percentages, 2014 tot en met 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
18-20 jaar	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %
21-35 jaar	18,6 %	19,3 %	23,3 %	23,5 %	22,4 %
36-50 jaar	44,7 %	44,6 %	46,0 %	44,4 %	46,1 %
51-64 jaar	30,7 %	30,3 %	26,7 %	27,7 %	28,0 %
65 jaar en ouder	5,9 %	5,8 %	4,0 %	4,4 %	3,5 %
Som:	12.264	11.703	9.802	8.363	5.710
M	57,75 %	58,47 %	58,06 %	56,53 %	58,70 %
V	42,25 %	41,53 %	41,94 %	43,47 %	41,30 %
Som:	4.952	4.590	4.070	3.467	1.661

* Gegevens gebaseerd op aantallen tot half december 2018

2.3.4 Boedelinkomen en schuldenlast

Het verzoekschrift om toegelaten te worden tot de Wsnp moet een zogenaamde 285-Verklaring bevatten, zoals genoemd in artikel 285 van de Faillissementswet.

Deze verklaring bevat informatie over onder meer inkomen en schulden.

In 2010 heeft de Rechtspraak besloten om een nieuw standaardmodel voor deze verklaring in gebruik te nemen, ter vervanging van het oude model. De eerste jaren liepen de cijfers tussen de 'oude' en de 'nieuwe' verklaringen door elkaar heen. Vanaf 2014 bestaan de ingevulde verklaringen voornamelijk uit de nieuwe 285 verklaring en vanaf 2017 zelfs volledig.

Slechts een deel van de verklaringen wordt ingevuld via de Webservice. De cijfers in deze paragraaf zijn gebaseerd op de Webservice en geven dan ook slechts een indicatie. De Raad is per 1 juni 2018 gestopt met het aanbieden van de mogelijkheid om een verklaring via de Webservice in te vullen. De cijfers over 2018 zijn dan ook gebaseerd op ingevulde verklaringen in de periode januari t/m mei 2018.

Vaak blijkt het inkomen tijdens de Wsnp regeling hoger te liggen dan zoals deze is ingevuld in de Verklaring. Uit de beschikbare verklaringen blijkt dat het mediane boedelinkomen voor particulieren in 2015 op € 1.561, in 2016 op € 1.625, in 2017 op € 1.675 en in 2018 op € 1.692 lag. Voor ondernemers blijkt dit ongeveer hetzelfde te zijn. In 2015 was het mediane boedelinkomen voor ondernemers € 1.603, in 2016 € 1.595, in 2017 € 1.720 en in 2018 € 1.780.

Ook de schuldenlast in de 285-verklaring geeft slechts een indicatie, omdat in de praktijk de schuldenlast tijdens de regeling vaak hoger blijkt uit te vallen. Uit de beschikbare verklaringen blijkt dat de mediane schuldenlast voor een particulier in 2015 lag op € 36.690, in 2016 op € 39.380, in 2017 op € 46.212 en in 2018 op € 51.180,98. Voor ondernemers ligt de mediane schuldenlast in 2015 op € 90.662, in 2016 op € 97.783, in 2017 op € 90.396 en in 2018 op € 102.738.

2.4 Proces

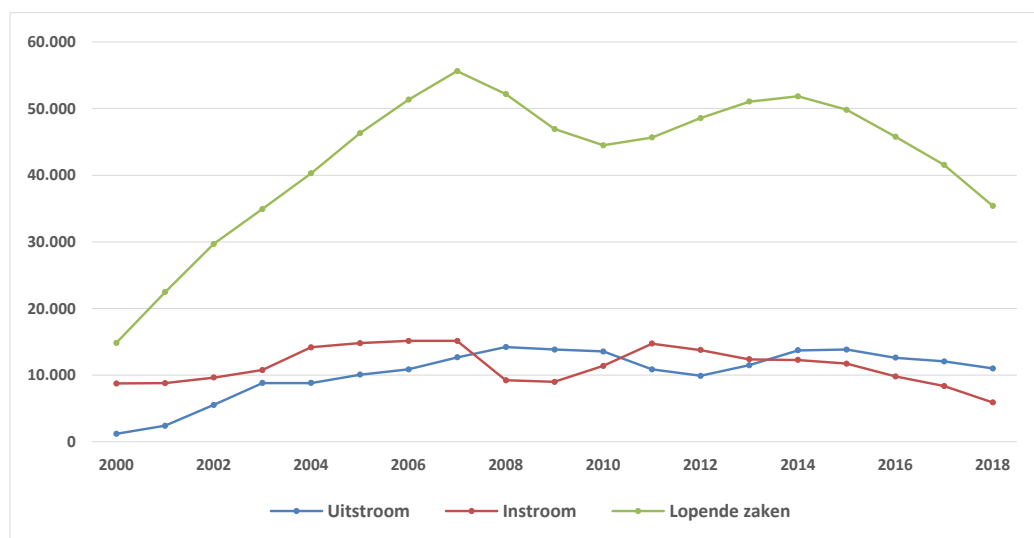
2.4.1 Lopende zaken

Tot en met 2007 nam het totaal aantal lopende zaken elk jaar toe (zie figuur 2.7).

Een lopende zaak is een schuldsaneringszaak die in een bepaald jaar heeft gelopen. Dus ook de zaken die bijvoorbeeld in oktober van dat jaar zijn beëindigd, tellen mee als lopende zaak in dat jaar.

Na de wetwijziging van 1 januari 2008 daalde de instroom en werden er jaarlijks meer schuldsaneringen beëindigd dan uitgesproken.⁶ Aan deze trend kwam in 2011 een einde; toen liep het aantal lopende zaken weer op. Sinds 2014 is er weer een daling zichtbaar. In 2018 kwam het totaal aantal lopende schuldsaneringen uit op 35.404.

Figuur 2.7 Aantal lopende schuldsaneringen, 2000 tot en met 2018*

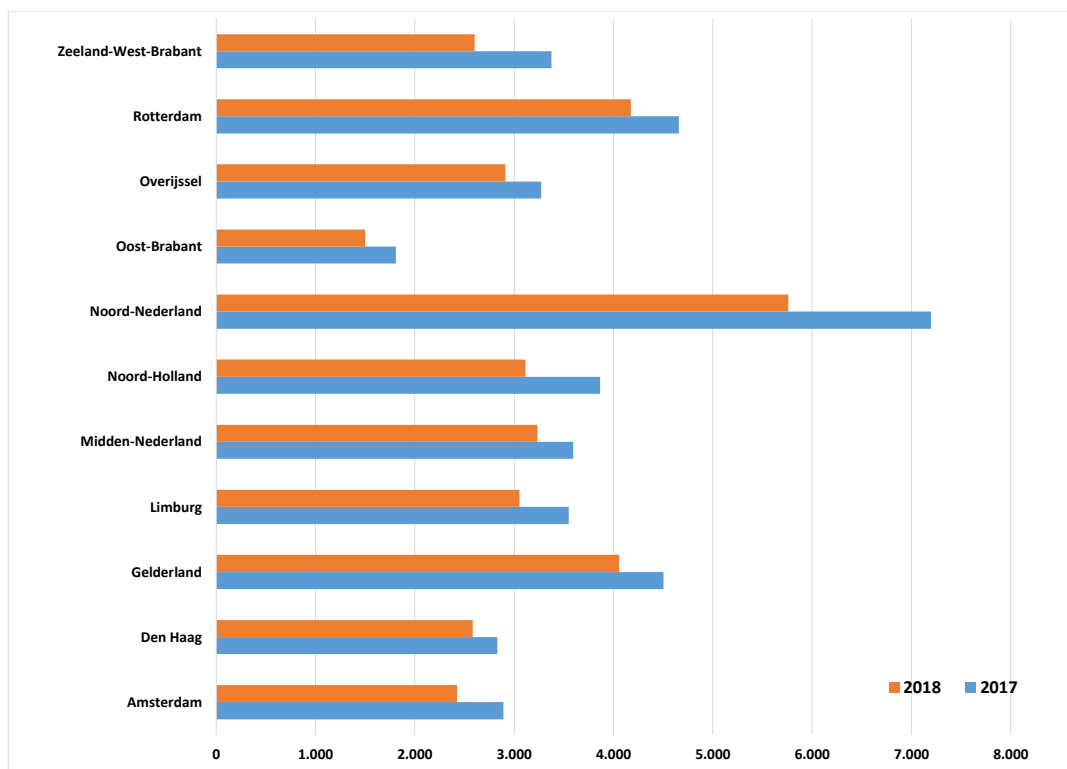
* Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.6 van bijlage 1.

Per rechtbank

Bij alle arrondissementen is het aantal lopende schuldsaneringen in 2018 opnieuw afgenomen ten opzichte van het jaar daarvoor. De grootste afname vond plaats in het arrondissement Zeeland/West-Brabant (-23%).

⁶ In deze publicatie wordt een schuldsanering als beëindigd beschouwd vanaf de datum dat de eindzitting heeft plaatsgevonden waarop de rechter de schuldsanering ten einde heeft verklaard. De slotuitdeling, waarbij de schuldeisers (een deel van) de openstaande schulden terugbetaald krijgen, vindt op een later moment plaats.

Figuur 2.8 Aantal lopende schuldsaneringen per arrondissement, 2017 en 2018*

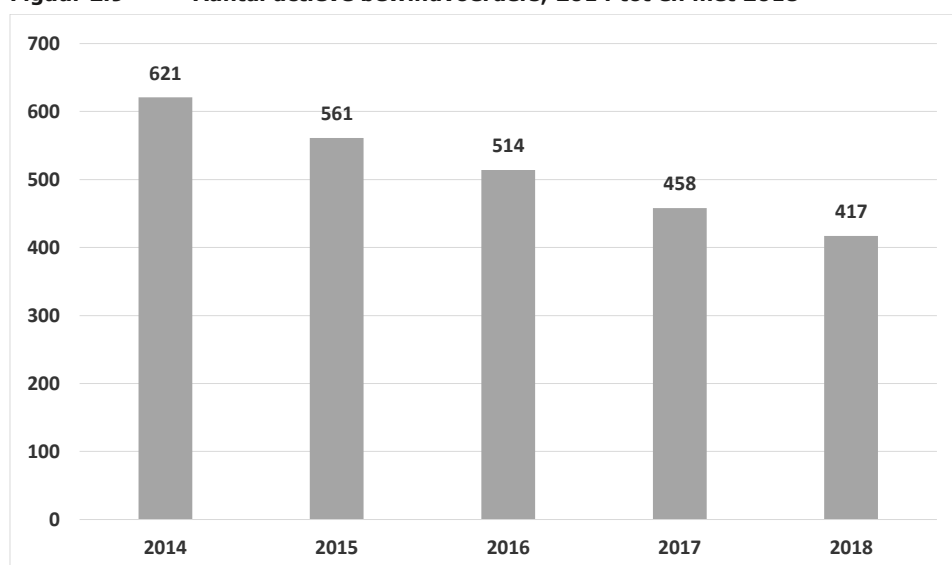

* Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.7 van bijlage1.

2.4.2 Bewindvoerders

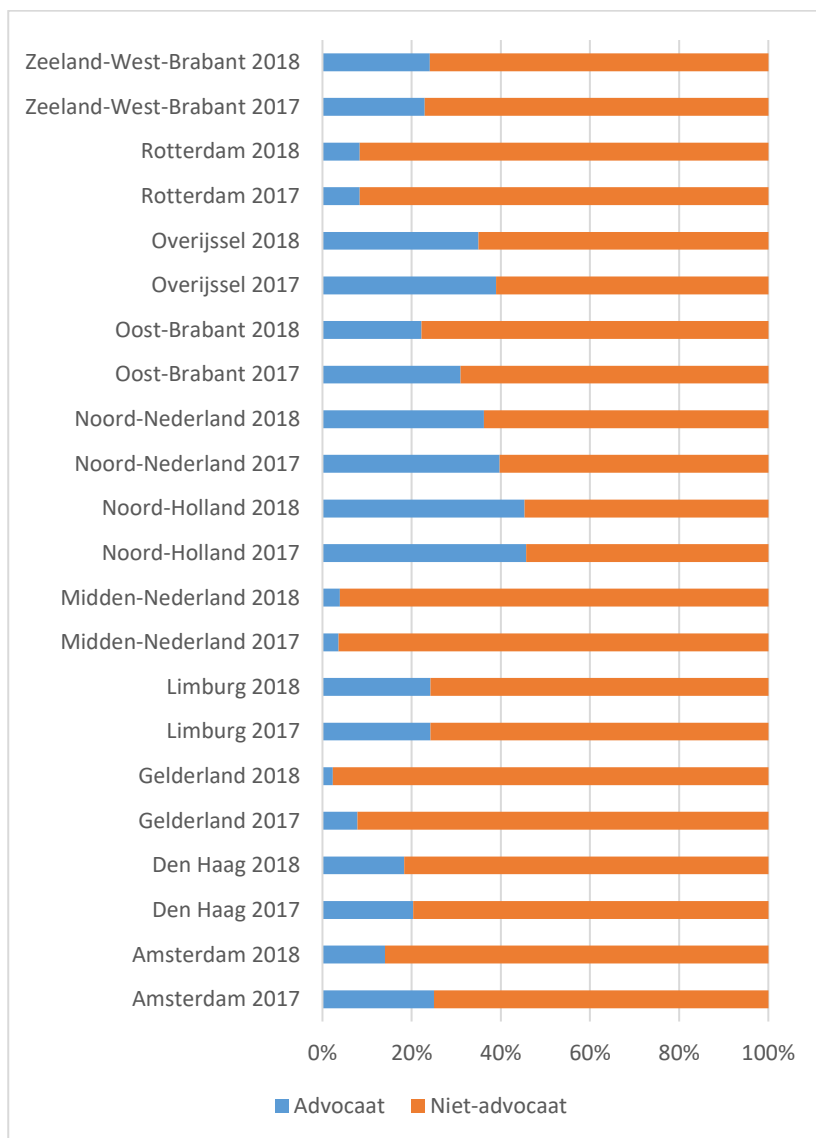
Het aantal actieve bewindvoerders⁷ nam in 2018 opnieuw af (figuur 2.9). Bij het bepalen van het aantal actieve bewindvoerders wordt niet gekeken naar een bepaalde peildatum, maar alle bewindvoerders worden meegeteld die in een jaar lopende zaken hebben behandeld. Dus ook een bewindvoerder die in september werd uitgeschreven en een bewindvoerder die in maart werd ingeschreven tellen mee als actieve bewindvoerders. In 2018 telde Nederland 417 actieve bewindvoerders; dat is 9% minder dan in 2017.

Figuur 2.9 Aantal actieve bewindvoerders, 2014 tot en met 2018

Het aandeel advocaten onder de actieve bewindvoerders nam in 2018 verder af tot 24% (in 2017 was dit aandeel 27%). Het percentage advocaten onder de actieve bewindvoerders verschilt sterk per arrondissement (zie figuur 2.10). In 2018 lag dit percentage het laagst in Gelderland (2%) en het hoogst in Noord-Holland (45%). Het aandeel van advocaten onder de actieve bewindvoerders is in het afgelopen jaar niet sterk gewijzigd.

Figuur 2.10 Percentage advocaten onder de actieve bewindvoerders per arrondissement, 2017 en 2018

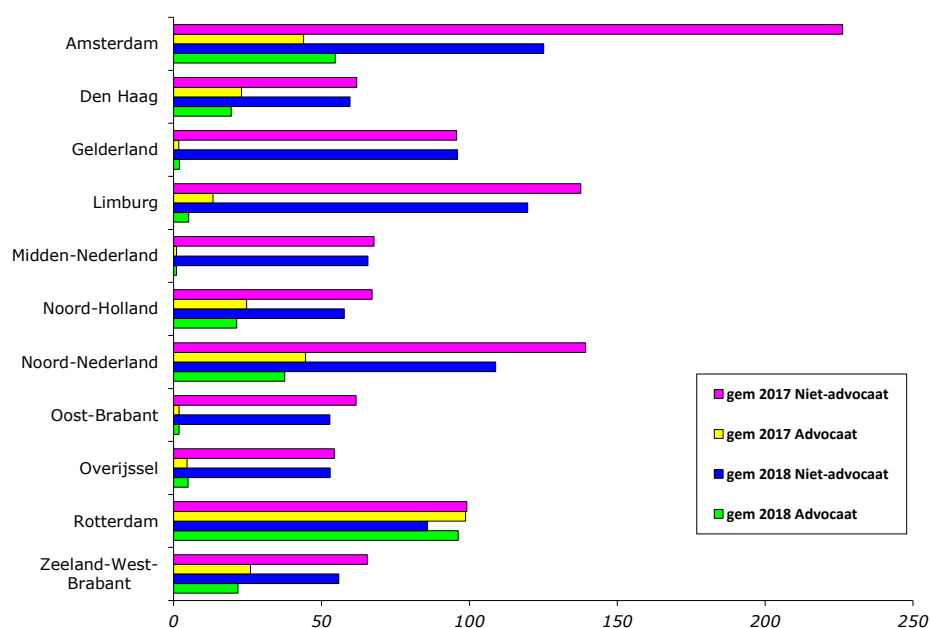
* Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.8 van bijlage 1.

In 2018 waren er in totaal 35.404 lopende zaken die behandeld werden door 417 actieve bewindvoerders. Dit komt neer op een gemiddelde van 85 lopende zaken per actieve bewindvoerder. Met een lopende zaak worden alle zaken bedoeld die in 2018 hebben gelopen.

Dit zijn dus zaken die heel 2018 hebben gelopen, maar ook zaken die bijvoorbeeld in februari 2018 zijn beëindigd en zaken die in november 2018 zijn gestart. Het gaat hier om schuldsaneringszaken en niet om boedels.

Wanneer gekeken wordt naar het aantal gestarte zaken in 2018 dan blijken de bewindvoerders gemiddeld 14 nieuwe zaken te hebben gekregen. In 2017 was dit nog gemiddeld 18 zaken.

Figuur 2.11 Gemiddeld aantal lopende zaken naar type bewindvoerder, per arrondissement, 2017 en 2018*

* Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.9 van bijlage 1.

* Gegevens gebaseerd op aantallen tot half december 2018.

Net als in de voorgaande jaren was in 2018 het merendeel van alle actieve bewindvoerders werkzaam binnen één arrondissement (zie tabel 2.4).

Bewindvoerders zijn per arrondissement niet fulltime beschikbaar, omdat een deel van hen in meer dan één arrondissement werkzaam is. Daarnaast zijn advocaat-bewindvoerders over het algemeen geen fulltime bewindvoerders.

Tabel 2.4 Bewindvoerders naar het aantal arrondissementen waarin ze actief zijn, 2014 tot en met 2018

Aantal	2014	%	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%
Een	480	77,8	429	77,7	388	77,1	348	76,0	312	75%
Twee	101	16,4	87	15,8	81	16,1	81	17,7	75	18%
Drie	23	3,7	27	4,9	29	5,8	23	5,0	24	6%
Vier	11	1,8	8	1,4	4	0,8	5	1,1	5	1%
Vijf	2	0,3	1	0,2	1	0,2	1	0,2	1	0%
	617	100	552	100	503	100	458	100	417	100%

* Door afronding van de deeltotalen telt het totaal niet altijd op tot 100%.

2.5 Uitkomsten

Deze paragraaf geeft weer hoe schuldsaneringen door de jaren heen eindigen. In 2018 zijn 11.001 zaken beëindigd waarvan bijna 89% met toekenning van een schone lei. Kijkend naar de wijze van beëindiging, blijken 927 zaken (zie tabel B1.11 van bijlage 1) negatief te eindigen, ofwel in een faillissement ofwel in een beëindiging zonder schone lei. Dit is ruim 8% van het aantal beëindigingen. Dit betekent dat bijna 92% van de zaken positief eindigt.

Tabel 2.5 Wijze van zaakbeëindigingen per eindjaar in percentages, 2014 tot en met 2018*

	2014	2015	2016	2017	2018
Akkoord	1,52 %	1,35 %	1,18 %	1,27 %	0,95 %
Alle vorderingen zijn voldaan	1,15 %	1,03 %	1,00 %	1,25 %	1,13 %
Faillissement	3,93 %	2,20 %	1,86 %	1,66 %	1,43 %
Geen schone lei	12,77 %	11,12 %	9,57 %	8,18 %	7,00 %
Hervatten betalingen	0,58 %	0,44 %	0,48 %	0,44 %	0,57 %
Toekenning schone lei	80,04 %	83,86 %	85,90 %	87,19 %	88,79 %
Som:	13.710	13.830	12.606	12.040	11.001

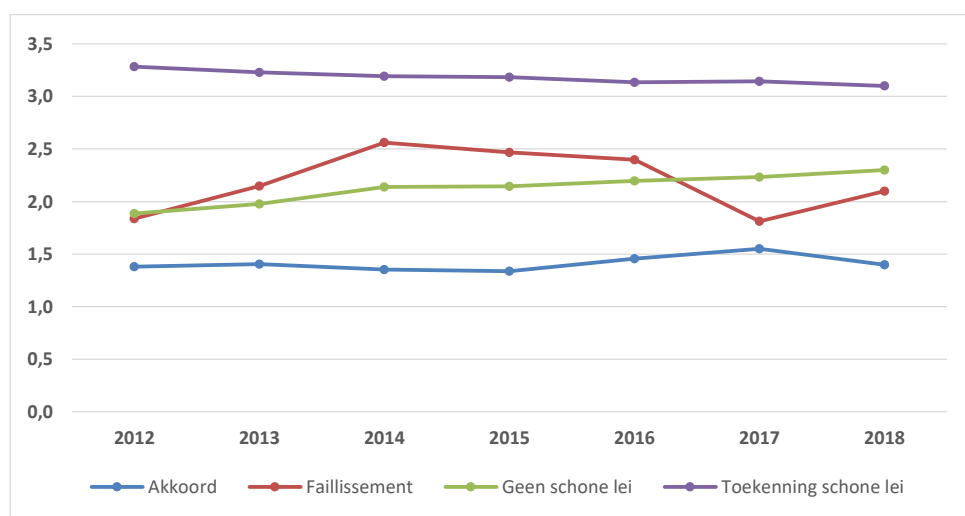
* Door de absolute aantallen zie tabel B1.11 van bijlage 1.

* Door afronding van de deeltotalen telt het totaal niet altijd op tot 100%.

2.5.1 Doorlooptijden

De gemiddelde doorlooptijd van zaken die in een schone lei eindigen, inclusief de vereenvoudigde procedure, ligt sinds het begin van de Wsnp iets boven de 3 jaar. De doorlooptijd van zaken die eindigen in een faillissement ligt (sinds 2013) net boven de looptijd van zaken die eindigen zonder schone lei. Zaken die eindigen met een akkoord hebben een gemiddelde doorlooptijd van rond de 1,4 jaar.

Figuur 2.12 Gemiddelde doorlooptijd in jaren, naar type beëindiging en eindjaar, 2012 tot en met 2018*

*Voor de achterliggende cijfers zie tabel B1.10 van bijlage 1.

*Gegevens gebaseerd op aantallen tot half december 2018.

2.5.2 Afloop van de Wsnp-trajecten naar looptijd

Tabel 2.6 geeft over de periode 2014 tot en met 2018 weer hoe lang schuldsaneringsregelingen hebben gelopen, uitgesplitst naar particulieren en (ex-)ondernemers en tot welk resultaat deze hebben geleid. In deze tabel is te zien dat procedures van particulieren die korter dan 1,5 jaar duren gemiddeld vaker zonder schone lei worden beëindigd (41%) dan procedures die tussen de 1,5 en 3 jaar duren (25%) of die langer dan 1,5 jaar duren (4%).

Ook bij (ex-)ondernemers doet zich dit voor, maar dan iets minder sterk (33% tegen 16% of 2%).

Wsnp-procedures die langer dan drie jaar lopen worden in de meeste gevallen beëindigd met een schone lei (95% voor particulieren en 97% bij (ex-)ondernemers).

Tabel 2.6 Verdeling van de afloop van de Wsnp-trajecten naar looptijd 2014 tot en met 2018

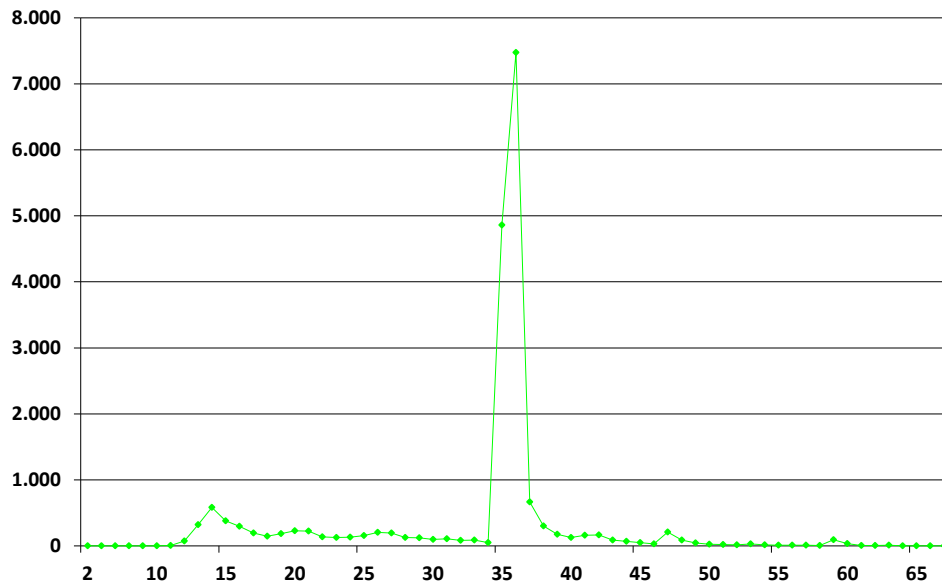
	Particulier			Ondernemer		
	Korter dan 1,5 jaar	Tussen 1,5 en 3 jaar	Langer dan 3 jaar	Korter dan 1,5 jaar	Tussen 1,5 en 3 jaar	Langer dan 3 jaar
Akkoord	234	161	10	241	142	9
Akkoord	6 %	2 %	0 %	22 %	6 %	0 %
Faillissement	225	674	218	74	177	62
Faillissement	5 %	8 %	1 %	7 %	8 %	1 %
Geen schone lei	1.704	2.142	1.356	362	386	267
Geen schone lei	41 %	25 %	4 %	33 %	16 %	2 %
Overig	179	585	144	23	69	8
Overig	4 %	7 %	0 %	2 %	3 %	0 %
Toekenning schone lei	1.784	4.841	33.950	404	1.570	10.745
Toekenning schone lei	43 %	58 %	95 %	37 %	67 %	97 %
	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

*Door afronding van de deeltotalen telt het totaal niet altijd op tot 100%.

*Gegevens gebaseerd op aantallen tot half december 2018.

Verder is gekeken naar de gemiddelde doorlooptijd van zaken die eindigen zonder uitdeling met schone lei.

Figuur 3.13 Beëindigingen zonder uitdeling met schone lei 2014 tot en met 2018 naar looptijd in maanden (n=19.073)

* Bron: Database Bureau Wsnp.

* Gegevens gebaseerd op aantallen tot half december 2018

Van alle zaken die in de jaren 2014 tot en met 2018 zijn beëindigd, is een tweedeling gemaakt bij zaken die zonder uitdeling maar met een schone lei zijn beëindigd: zaken die korter dan 1,5 jaar lopen en zaken die langer dan 1,5 jaar lopen.

Het totale bestand van zaken die in 2014 tot en met 2018 met een schone lei zijn beëindigd, bestaat uit 53.294 zaken: 34.221 beëindigingen met uitdeling en 19.073 beëindigingen waarin geen uitdeling heeft plaatsgevonden. Van de schuldsaneringen zonder uitdeling maar met schone lei in deze periode, zijn er 1.885 binnen 1,5 jaar beëindigd en de overige 17.188 hebben langer dan 1,5 jaar tot vaak de volledige looptijd gelopen.

Tabel 2.7 Beëindigingen met schone lei met en zonder uitdeling in de periode 2014 tot en met 2018

Aantal zaken met einde schuldsanering met schone lei	53.294	
Waarvan met uitdeling		34.221
Waarvan zonder uitdeling		19.073
Aantal schuldsaneringen met schone lei zonder uitdeling	19.073	
Waarvan looptijd =< 1,5 jaar		1.885
Waarvan looptijd > 1,5 jaar		17.188

*Bron: Database Bureau Wsnp.

*Gegevens gebaseerd op aantallen tot half december 2018.

3 De drie voorzieningen in het minnelijk traject: dwangakkoorden, moratoria en voorlopige voorzieningen

Dit hoofdstuk besteedt aandacht aan de ontwikkelingen ten aanzien van de drie voorzieningen ter versterking van het minnelijk traject, te weten het dwangakkoord, het moratorium en de voorlopige voorziening.

3.1 De drie wettelijke voorzieningen binnen het minnelijk traject

Sinds 1 januari 2008 zijn drie voorzieningen ter versterking van het minnelijk traject in de Faillissementswet (Fw) opgenomen:

- het dwangakkoord: de schuldenaar kan bij zijn verzoekschrift tot toepassing van de Wsnp de rechtbank vragen één of meer schuldeisers die weigeren mee te werken aan een minnelijke regeling, te bevelen alsnog mee te werken aan een (minnelijk) akkoord (artikel 287a Fw);
- de voorlopige voorziening bij bedreigende situaties ('moratorium'): de rechtbank kan voor de duur van maximaal zes maanden een voorlopige voorziening toekennen om een (beperkt aantal) bedreigende situatie(s) af te wenden met als doel alsnog tot een minnelijk akkoord te komen (artikel 287b Fw);
- de voorlopige voorziening bij spoedeisende zaken ('voorlopige voorziening'): om tijd te winnen voor het behandelen van een verzoekschrift tot toelating in de Wsnp kan een rechtbank een voorlopige voorziening toekennen bij spoedeisende zaken (artikel 287 lid 4 Fw).

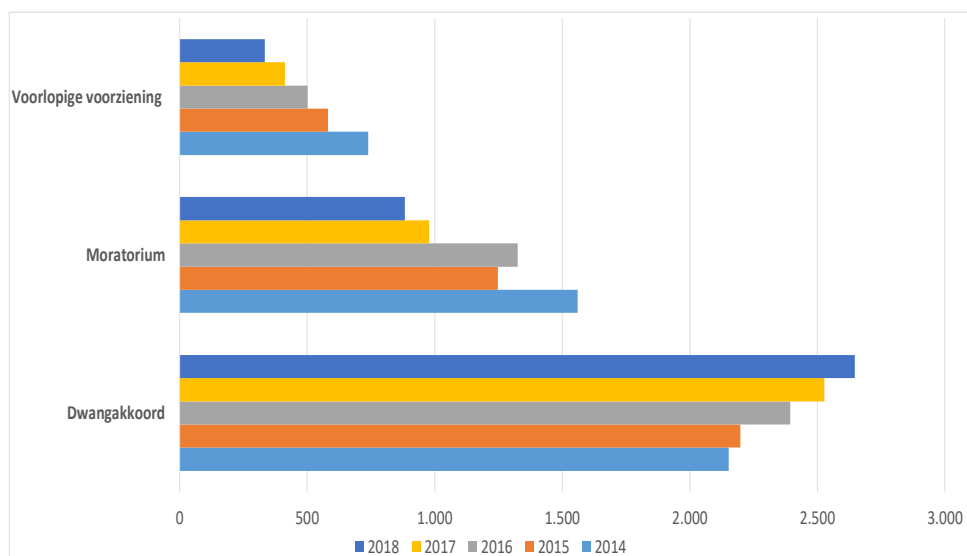
3.2 Toepassing van de drie voorzieningen

3.2.1 Instroom

In 2018 werden in totaal 3.864 verzoekschriften voor één van de drie voorzieningen bij de rechtbanken ingediend. Figuur 3.1 geeft per voorziening de fluctuaties weer in het aantal ingediende verzoekschriften over de afgelopen 5 jaar. Het aantal ingediende verzoeken om een dwangakkoord is continu toegenomen: ten opzichte van 2014 met 23% (van 2.153 naar 2.647). Bij de moratoria is er in 2018 opnieuw een duidelijk zichtbare afname van 978 in 2017 naar 883 (- 10%).

Bij de voorlopige voorzieningen is te zien dat het aantal ingediende verzoekschriften sinds 2014 continu is afgenomen. In 2018 werden nog 334 voorlopige voorzieningen aangevraagd, 79 minder dan in het jaar ervoor. Omdat de voorlopige voorziening vooruitloopt op reeds ingediende verzoeken Wsnp, kan deze continue daling grotendeels worden verklaard vanuit het geringere aantal verzoeken tot toelating tot de Wsnp.

Figuur 3.1 Aantal ingediende verzoekschriften voor de drie voorzieningen, 2014 tot en met 2018*

* Voor de achterliggende cijfers, zie tabel B2.1, bijlage 2. Bron: OBD.

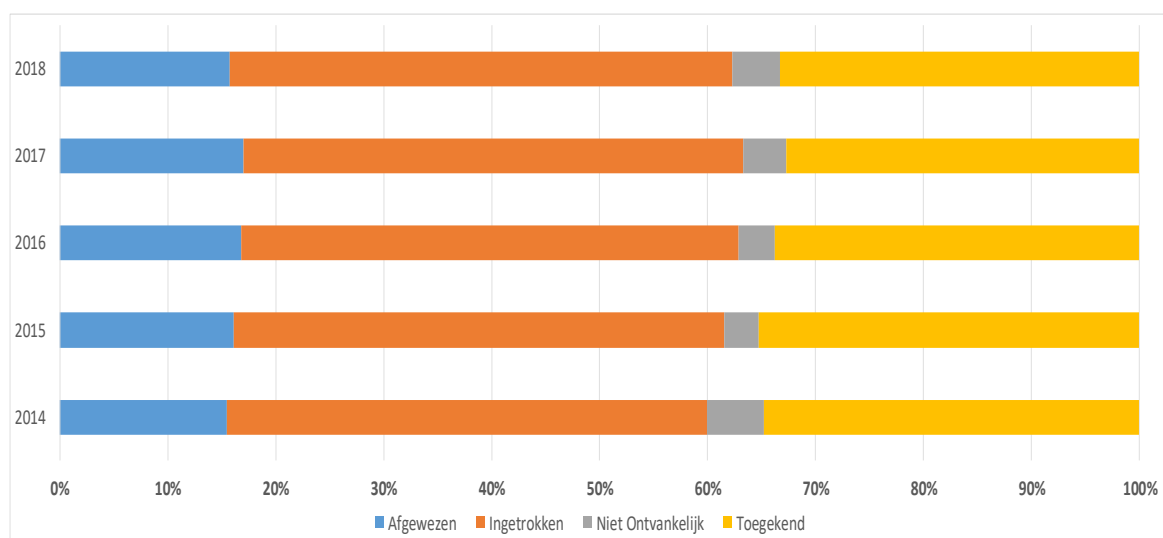
3.2.2 Afdoeningswijzen

Deze paragraaf geeft per voorziening weer welke verschuivingen er zijn binnen de verschillende afdoeningswijzen van de ingediende verzoekschriften over de afgelopen vijf jaar (zie de figuren 3.2 tot en met 3.4) en bespreekt deze kort.

Dwangakkoord

Het beeld bij de afdoeningswijzen van de dwangakkoorden is wisselend over de jaren heen. Opvallend is het hoge percentage intrekkingen. Mogelijk dat het risico van een kostenveroordeling voor schuldeisers reden is om alsnog in te stemmen met een aangeboden voorstel in de minnelijke regeling voor de zittingsdatum, waarna het verzoek om een dwangakkoord wordt ingetrokken.

Figuur 3.2 Afdoeningswijzen verzoeken dwangakkoord in percentages, 2014 tot met 2018*

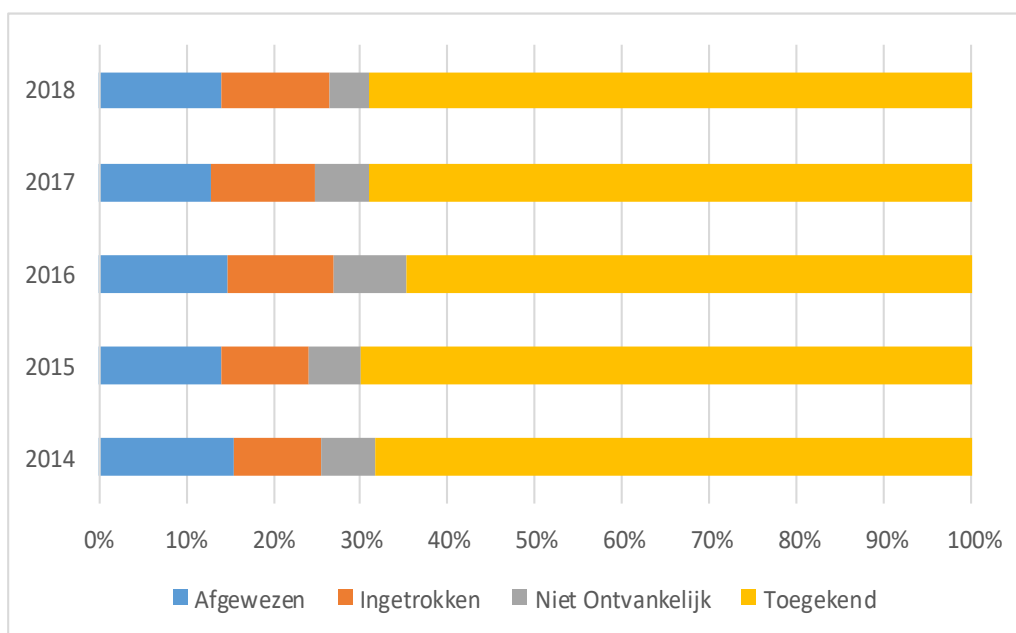

* Voor de achterliggende cijfers, zie tabel B2.2, bijlage 2. Bron: OBD

Moratorium

Ook bij de moratoria is het beeld van de afdoeningswijzen wisselend over de jaren heen, waarbij opvalt dat in alle jaren de toekenningen duidelijk in de meerderheid zijn.

Figuur 3.3 Afdoeningswijzen verzoeken moratorium in percentages, 2014 tot en met 2018*

*Voor de achterliggende cijfers, zie tabel B2.3, bijlage 2

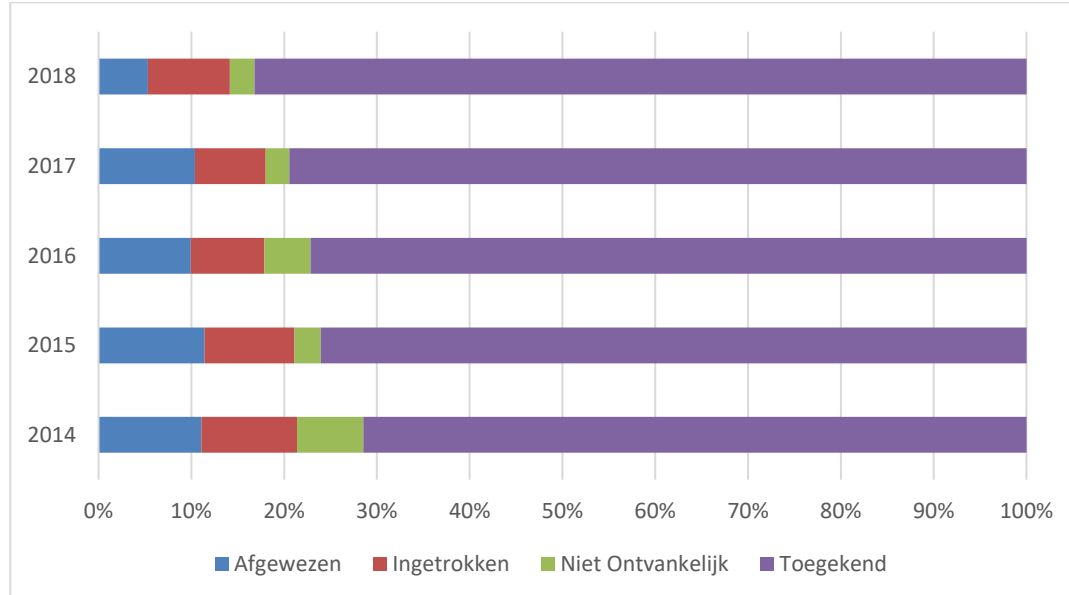
Bron: OBD

Voorlopige voorziening

Ook bij de voorlopige voorzieningen zijn geen duidelijke trends waarneembaar.

Door de jaren heen wordt ruim driekwart van de verzoeken toegewezen.

Figuur 3.4 Afdoeningswijzen verzoeken voorlopige voorzieningen in percentages, 2014 tot en met 2018*

* Voor de achterliggende cijfers, zie tabel B2.4, bijlage 2. Bron: OBD

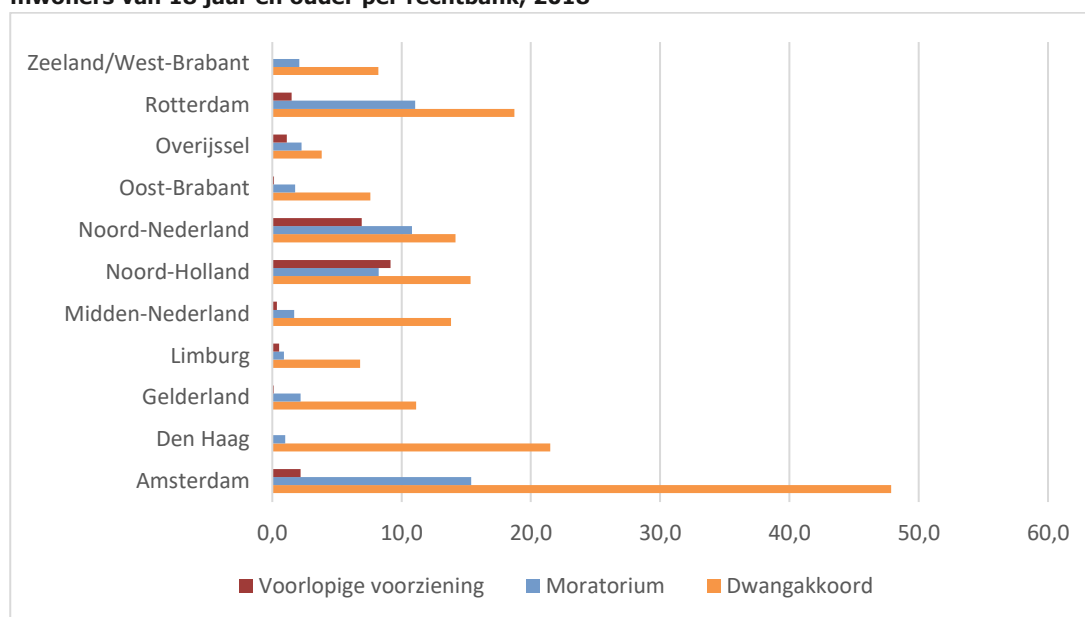
3.3 Verschillen tussen de rechtbanken

Net als in eerdere jaren zijn er ook in 2018 aanzienlijke verschillen waarneembaar tussen de rechtbanken voor wat betreft het aantal ingediende verzoeken om een dwangakkoord, moratorium of voorlopige voorziening.

3.3.1 Instroom per rechtbank

In figuur 3.5 zijn per rechtbank de relatieve aantallen (per 100.000 inwoners van 18 jaar en ouder) weergegeven van de in 2018 binnengekomen verzoekschriften voor de drie voorzieningen.

Figuur 3.5 Instroom verzoeken dwangakkoorden, moratoria en voorlopige voorzieningen per 100.000 inwoners van 18 jaar en ouder per rechtbank, 2018*

* Voor de achterliggende cijfers, zie tabel B2.5, bijlage 2.

Verreweg de meeste verzoeken om een dwangakkoord (gemeten per 100.000 inwoners) werden in 2018 bij de rechtbank Amsterdam ingediend (respectievelijk 48), het laagste aantal bij de rechtbank Overijssel (respectievelijk 4). Ook Den Haag en Rotterdam behandelden in 2018 een groot aantal dwangakkoorden (resp. 22 en 19 verzoeken per 100.000 inwoners). Bij de moratoria valt op dat opnieuw Amsterdam de meeste verzoeken behandelt (15 per 100.000 inwoners) en daarna de rechtbanken Rotterdam en Noord Nederland, met allebei 11 verzoeken per 100.000 inwoners.

Bij de voorlopige voorzieningen vallen de rechtbanken Noord-Holland en Noord-Nederland op met respectievelijk 9 en 7 verzoekschriften per 100.000 inwoners, terwijl dit aantal bij de overige rechtbanken nauwelijks hoger is dan 2 en bij een aantal rechtbanken zelfs 0 betreft.

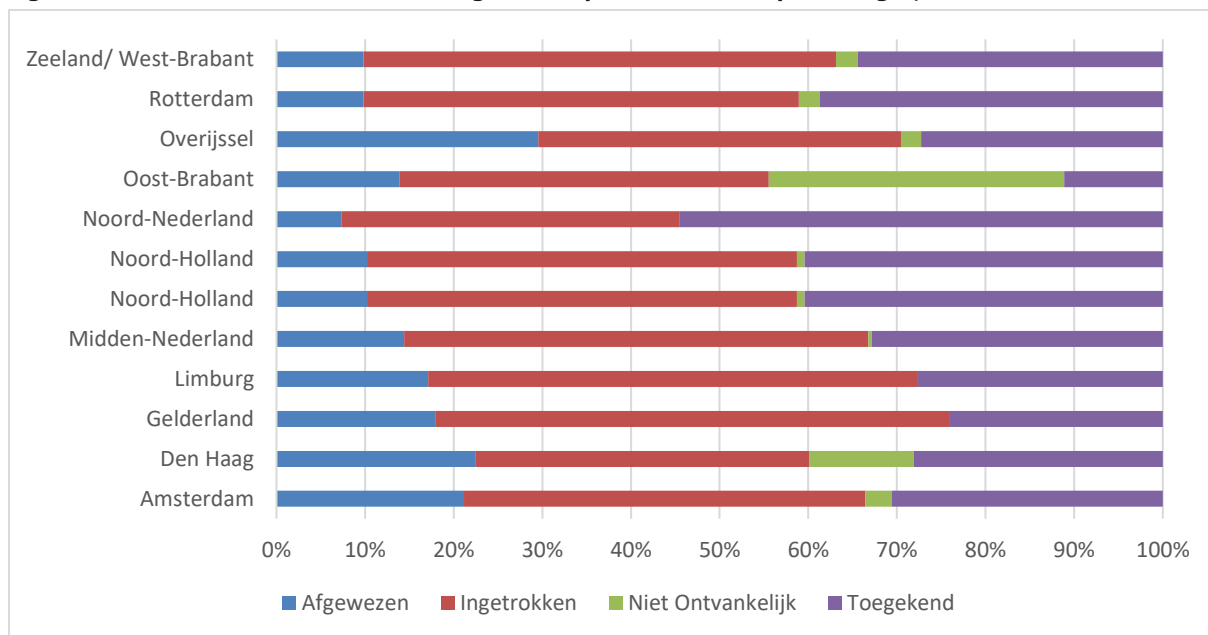
3.3.2 Afdoeningswijzen per rechtbank

Tussen de rechtbanken onderling zijn grote verschillen waarneembaar voor wat betreft de afdoeningswijzen. In deze paragraaf gaat het niet om de absolute aantallen, maar om de onderlinge verdeling van de vier verschillende afdoeningswijzen. Omdat de uitstroom in absolute aantallen sterk bepaald wordt door de instroom, worden deze absolute aantallen hier niet apart beschreven. Deze paragraaf benoemt enkele opvallende verschillen tussen de afdoeningswijzen van de rechtbanken.

Dwangakkoord

Als we de uitkomsten van de verzoeken om een dwangakkoord nader beschouwen, valt op dat in 2018 rechtbank Limburg, Gelderland en Noord-Nederland in het geheel geen niet-ontvankelijkverklaringen kent als afdoening op een dwangakkoord en dat er bij de rechtbank Oost-Brabant en Den Haag relatief veel niet-ontvankelijkverklaringen voorkwamen (resp. 33% en 12%). Het percentage ingetrokken verzoekschriften lag in 2018 relatief het hoogst bij de rechtbank Gelderland (58%) en het laagst bij de rechtbanken Den Haag en Noord-Nederland (allebei 38%).

Figuur 3.6 Resultaten verzoeken dwangakkoord per rechtbank in percentages, 2018*

* Voor de achterliggende cijfers, zie tabel B2.6, bijlage 2. Bron: OBD

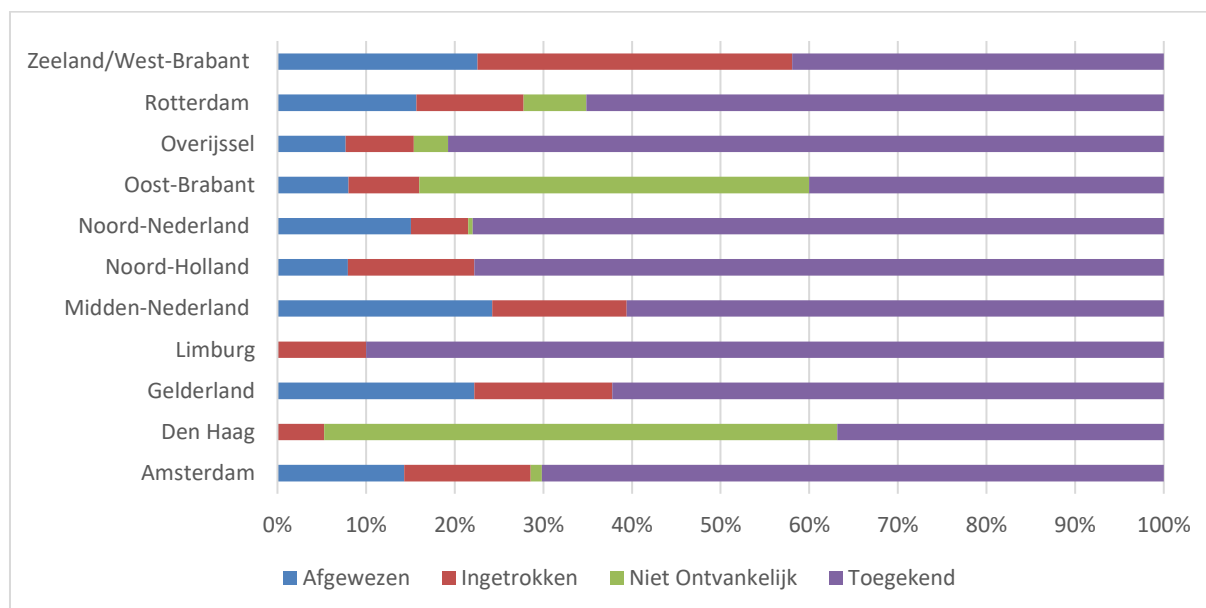
Moratorium

Bij de afwijzing van moratoriumverzoeken vallen de rechtbanken Gelderland, Midden-Nederland en Zeeland/West-Brabant op door een hoog percentage (resp. 22%, 24% en 23%).

Rechtbank Zeeland/West-Brabant heeft het hoogste aantal intrekkingen (35%)

Bij steeds meer rechtbanken werd in 2018 geen verzoekschrift moratorium meer niet-ontvankelijk verklaard. In Den Haag (58%) en Oost-Brabant (44%) lag dit aandeel, net als vorig jaar, nog wel relatief hoog. Toekenningen kwamen relatief weinig voor in Den Haag (37%), Oost-Brabant (40%) en Zeeland/West-Brabant (42%).

Figuur 3.7 Resultaten verzoeken moratorium per rechtbank in percentages, 2018*

* Voor de achterliggende cijfers, zie tabel B2.7, bijlage 2. Bron: OBD

Voorlopige voorziening

Het aantal afdoeningen van voorlopige voorzieningen is per rechtbank uitgesplitst relatief laag. Alleen bij de rechtbanken Noord-Holland en Noord-Nederland komen voldoende grote aantallen voor (respectievelijk 140 en 119 afdoeningen) om iets over de relatieve verdeling te kunnen zeggen. Deze rechtbanken kennen meer dan 80% van de verzoeken toe (zie tabel B2.5 in bijlage 2).

3.4 Kosten en baten toevoegingen bewindvoerders

Sinds eind 2012 kunnen bewindvoerders Wsnp op wettelijke basis een toevoeging aanvragen voor een verzoekschrift voor een moratorium of dwangakkoord. Het doel hiervan was om de toepassing van deze verzoekschriftprocedures te bevorderen.

In 2018 stonden er 65 bewindvoerders ingeschreven bij de Raad die belast waren met de behandeling van deze toevoegingen. In totaal zijn er 678 toevoegingen ten behoeve van de hierboven genoemde procedures afgegeven aan bewindvoerders Wsnp; in 2017 waren dat er 564.⁸

40 bewindvoerders hebben hun werkzaamheden in 2018 gedeclareerd (was 33 in 2017).

In tabel 3.1 is te zien hoeveel toevoegingen er aan bewindvoerders zijn afgegeven.

Tabel 3.1 Aantal bewindvoerders dat een vergoeding heeft ontvangen voor procedures in 2018

Aantal toevoegingen	Aantal bewindvoerders
0 t/m 10	27
11 t/m 25	9
meer dan 25	4

De vergoeding voor bewindvoerders bedraagt 890 euro voor een dwangakkoord, bij een volledig doorlopen procedure inclusief het daadwerkelijk voeren van de procedure bij de rechtbank. Voor een moratorium en voorlopige voorziening bedraagt deze vergoeding 700 euro. Daarnaast worden ook een reiskosten- en een reistijdvergoeding verstrekt. Wanneer een bewindvoerder uitsluitend het verzoekschrift heeft opgesteld ten behoeve van de procedure, maar niet aanwezig is geweest bij de procedure zelf of wanneer de procedure voortijdig is beëindigd waardoor er geen zitting heeft plaatsgevonden, bedraagt de vergoeding 615 euro voor een dwangakkoord en 450 euro voor een moratorium of voorlopige voorziening. Een gedeelte van deze vergoeding betaalt de cliënt zelf middels de eigen bijdrage. Dit betreft dan de laagste eigen bijdrage die in 2018 neerkwam op een bedrag van 196 euro. De gemiddelde kosten per declaratie (het bedrag dat de Raad aan de bewindvoerders betaalt) bedroeg in 2018 € 934,55.

⁸ Deze paragraaf bevat geen cijfers over toevoegingen die afgegeven zijn aan advocaat-bewindvoerders met betrekking tot het minnelijk of wettelijk traject, omdat deze niet onder deze uitbreiding vallen en zij ook voor andere rechtsterreinen toevoegingen aan kunnen vragen. Hun toevoegingen zijn niet te onderscheiden.

Bijlage 1 Tabellen horend bij hoofdstuk 2

Tabel B1.1 Verzoeken toelating Wsnp per rechtbank in aantallen en percentages, 2014 tot en met 2018*

Gerecht	2014	2015	2016	2017	2018	Per 100.000 inwoners in 2018	Mutatie
Rechtbank Amsterdam	1.693	1.466	1.401	1.272	1.120	107	-43
Rechtbank Den Haag	1.485	1.354	1.422	1.081	977	52	-21
Rechtbank Gelderland	1.690	1.864	1.647	1.316	1.033	50	-30
Rechtbank Limburg	1.330	1.366	1.152	947	644	58	-44
Rechtbank Midden-Nederland	1.615	1.587	1.410	1.198	879	45	-34
Rechtbank Noord-Holland	1.876	1.582	1.233	1.019	913	60	-24
Rechtbank Noord-Nederland	2.671	2.466	2.037	1.722	1.395	81	-43
Rechtbank Oost-Brabant	902	765	662	599	459	32	-20
Rechtbank Overijssel	1.135	1.256	963	990	712	62	-48
Rechtbank Rotterdam	1.911	2.121	2.116	1.706	1.314	73	-47
Rechtbank Zeeland-West-Brabant	1.312	1.165	994	748	665	45	-18
Eindtotaal	17.620	16.992	15.037	12.598	10.111	59	-33

* Inclusief pro-forma verzoeken, exclusief verzoeken omzettingen faillissement

Tabel B1.2 Verzoeken toelating Wsnp in aantallen, 2014 tot en met 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Verzoeken, exclusief omzetting faillissement, inclusief pro-forma verzoeken	17.620	16.992	15.037	12.598	10.111
Verzoeken, exclusief omzetting faillissement, exclusief pro-forma verzoeken	13.907	13.547	11.318	9.093	6.581

* Bij de omzetting faillissement gaat het om een onderschatting, omdat niet in alle gevallen een apart verzoekschrift Wsnp wordt aangemaakt. Bron: ODB.

Tabel B1.3 Toewijzingen Wsnp per rechtbank in aantallen en percentages, 2014 tot en met 2018*

Rechtbank	2014		2015		2016		2017		2018	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Rechtbank Amsterdam	781	47,2%	858	53,7%	681	46,8%	490	36,6%	325	30,4%
Rechtbank Den Haag	579	44,0%	855	51,6%	589	43,8%	484	38,2%	418	42,4%
Rechtbank Gelderland	1.054	64,3%	1.284	64,3%	940	58,0%	896	63,1%	646	62,7%
Rechtbank Limburg	988	73,6%	883	68,8%	891	71,1%	686	69,9%	470	64,4%
Rechtbank Midden-Nederland	862	59,0%	900	61,6%	940	67,1%	762	67,6%	522	62,1%
Rechtbank Noord-Holland	1.343	69,5%	1.111	67,0%	820	62,5%	682	63,5%	509	54,6%
Rechtbank Noord-Nederland	2.365	82,2%	2.143	82,3%	1.624	77,2%	1.384	74,2%	908	63,2%
Rechtbank Oost-Brabant	559	53,2%	406	52,3%	340	49,8%	288	45,0%	219	45,3%
Rechtbank Overijssel	849	64,0%	891	69,8%	818	67,4%	818	69,5%	540	64,8%
Rechtbank Rotterdam	1.184	51,8%	1.088	55,4%	1.097	53,2%	1.010	53,3%	659	48,3%
Rechtbank Zeeland-West-Brabant	991	74,5%	748	66,1%	672	64,9%	571	72,6%	468	68,5%
Totaal	11.555	63,4%	11.167	64,2%	9.412	60,8%	8.071	59,5%	5.684	54,7%

*Als percentage van het totaal aantal afdoeningen (afwijzingen, toewijzingen, intrekkingen en niet-ontvankelijkverklaringen), exclusief omzettingen faillissement. Bron: ODB.

Tabel B1.4 Aantal uitgesproken schuldsaneringen naar jaar van uitspraak, 1998 tot en met 2018

Startjaar	Aantal Zaken
1998	50
1999	6.465
2000	8.748
2001	8.796
2002	9.614
2003	10.758
2004	14.172
2005	14.795
2006	15.115
2007	15.138
2008	9.207
2009	8.967
2010	11.385
2011	14.727
2012	13.763
2013	12.361
2014	12.264
2015	11.703
2016	9.802
2017	8.363
2018	5.897

*Bron: Raad voor Rechtsbijstand

Tabel B1.5 Aantal uitgesproken schuldsaneringen per arrondissement, 2017 en 2018

Uitgesproken schuldsaneringen per arrondissement	Absoluut aantal 2017	Per 100.000 inwoners 2017	Absoluut aantal 2018	Per 100.000 inwoners in 2018
Amsterdam	481	57	335	32
Den Haag	515	35	438	23
Gelderland	968	59	696	34
Limburg	708	76	502	45
Midden-Nederland	793	52	541	28
Noord-Holland	693	57	504	33
Noord-Nederland	1.386	100	906	53
Oost-Brabant	283	25	222	16
Overijssel	835	92	559	49
Rotterdam	1.049	74	701	39
Zeeland-West-Brabant	594	50	493	33
Som:	8.305		5.897	

* Bron: Raad voor Rechtsbijstand

Tabel B1.6 Aantal lopende schuldsaneringen in een jaar, 2000 tot en met 2018

Jaar	Uitstroom	Instroom	Lopende zaken
2000	1.185	8.748	14.842
2001	2.385	8.796	22.453
2002	5.516	9.614	29.682
2003	8.811	10.758	34.924
2004	8.802	14.172	40.285
2005	10.058	14.795	46.278
2006	10.846	15.115	51.335
2007	12.661	15.138	55.627
2008	14.207	9.207	52.173
2009	13.837	8.967	46.933
2010	13.551	11.385	44.481
2011	10.858	14.727	45.657
2012	9.888	13.763	48.562
2013	11.474	12.361	51.035
2014	13.710	12.264	51.825
2015	13.830	11.703	49.818
2016	12.606	9.802	45.790
2017	12.040	8.363	41.547
2018	11.001	5.897	35.404

Tabel B1.7 Aantal lopende schuldsaneringen per arrondissement, 2017 en 2018

	2017	2018	Afname in aantal	Afname in %
Amsterdam	2.891	2.423	468	16,2%
Den Haag	2.831	2.581	250	8,8%
Gelderland	4.503	4.056	447	9,9%
Limburg	3.550	3.054	496	14,0%
Midden-Nederland	3.595	3.234	361	10,0%
Noord-Holland	3.866	3.109	757	19,6%
Noord-Nederland	7.196	5.760	1.436	20,0%
Oost-Brabant	1.810	1.500	310	17,1%
Overijssel	3.272	2.912	360	11,0%
Rotterdam	4.657	4.173	484	10,4%
Zeeland-West-Brabant	3.376	2.602	774	22,9%
Som:	41.547	35.404	6.143	14,8%

Tabel B1.8 Advocaten onder de actieve bewindvoerders per arrondissement in aantallen en percentages, 2017 en 2018

Arrondissement	Aantal 2017	Percentage 2017	Aantal 2018	Percentage 2018
Amsterdam	4	25%	3	14%
Den Haag	11	20%	9	18%
Gelderland	4	8%	1	2%
Limburg	8	24%	8	24%
Midden-Nederland	2	4%	2	4%
Noord-Holland	37	46%	34	45%
Noord-Nederland	27	40%	25	36%
Oost-Brabant	13	31%	8	22%
Overijssel	37	39%	28	35%
Rotterdam	4	8%	4	8%
Zeeland-West-Brabant	14	23%	13	24%
Totaal	161	27%	135	24%

Tabel B1.9 Gemiddeld aantal lopende zaken naar type bewindvoerder per arrondissement, 2017 en 2018

	Advocaat		Niet-advocaat	
	2018	2017	2018	2017
Amsterdam	55	44	125	226
Den Haag	20	23	60	62
Gelderland	2	2	96	96
Limburg	5	13	120	138
Midden-Nederland	1	1	66	68
Noord-Holland	21	25	58	67
Noord-Nederland	38	45	109	139
Oost-Brabant	2	2	53	62
Overijssel	5	5	53	54
Rotterdam	96	99	86	99
Zeeland-West-Brabant	22	26	56	65
Nederland	21	23	76	86

*Getallen gebaseerd op gegevens tot half december 2018

Tabel B1.10 Gemiddelde doorlooptijd in jaren naar type beëindiging en eindjaar

Jaar	Akkoord	Faillissement	Geen schone lei	Toekenning schone lei
2012	1,4	1,8	1,9	3,3
2013	1,4	2,1	2,0	3,2
2014	1,4	2,6	2,1	3,2
2015	1,3	2,5	2,1	3,2
2016	1,5	2,4	2,2	3,1
2017	1,6	1,8	2,2	3,1
2018	1,4	2,1	2,3	3,1

* Getallen gebaseerd op gegevens tot half december 2018

Tabel B1.11 Wijze van zaak beëindiging in absolute aantallen, op jaar van beëindiging, 2014 tot en met 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Akkoord	209	187	149	153	104
Alle vorderingen zijn voldaan	158	142	126	151	124
Faillissement	539	304	234	200	157
Geen schone lei	1751	1538	1207	985	770
Hervatten betalingen	79	61	61	53	63
Toekenning schone lei	10974	11598	10829	10498	9768
Som:	13.710	13.830	12.606	12.040	11.001

Bijlage 2 Tabellen horend bij hoofdstuk 3

Tabel B2.1 Aantal ingediende verzoekschriften voor de drie voorzieningen, 2014 tot en met 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Dwangakkoord	2.153	2.198	2.394	2.527	2.647
Moratorium	1.560	1.247	1.325	978	883
Voorlopige voorziening	739	582	502	413	334
Eindtotaal	4.452	4.027	4.221	3.918	3.864

Tabel B2.2 Afdoeningswijzen verzoeken dwangakkoorden in aantallen en percentages, 2014 tot en met 2018

	2014		2015		2016		2017		2018	
Afgewezen	316	15,5%	363	16,1%	383	16,8%	441	17,0%	405	15,7%
Ingetrokken	909	44,5%	1.026	45,5%	1.052	46,1%	1.203	46,3%	1.197	46,5%
Niet Ontvankelijk	108	5,3%	72	3,2%	76	3,3%	104	4,0%	114	4,4%
Toegekend	711	34,8%	796	35,3%	771	33,8%	849	32,7%	856	33,3%
Dwangakkoord tot	2.044	100,0%	2.257	100,0%	2.282	100,0%	2.597	100,0%	2.572	100,0%

Tabel B2.3 Afdoeningswijzen verzoeken moratoria in aantallen en percentages, 2014 tot en met 2018

	2014		2015		2016		2017		2018	
Afgewezen	240	15,4%	174	13,9%	192	14,7%	129	12,9%	121	14,1%
Ingetrokken	158	10,2%	127	10,2%	160	12,2%	119	11,9%	106	12,3%
Niet Ontvankelijk	96	6,2%	75	6,0%	110	8,4%	62	6,2%	40	4,7%
Toegekend	1.061	68,2%	873	69,9%	848	64,7%	690	69,0%	593	69,0%
Moratorium to	1.555	100,0%	1.249	100,0%	1.310	100,0%	1.000	100,0%	860	100,0%

Tabel B2.4 Afdoeningswijzen verzoeken voorlopige voorzieningen in percentages en in aantallen, 2014 tot en met 2018

	2014		2015		2016		2017		2018	
Afgewezen	82	11,1%	65	11,4%	50	9,9%	41	10,4%	18	5,3%
Ingetrokken	76	10,3%	55	9,7%	40	8,0%	30	7,6%	30	8,8%
Niet Ontvankelijk	53	7,2%	16	2,8%	25	5,0%	10	2,5%	9	2,7%
Toegekend	528	71,4%	432	76,1%	388	77,1%	313	79,4%	282	83,2%
	739	100,0%	568	100,0%	503	100,0%	394	100,0%	339	100,0%

Tabel B2.5 Aantal dwangakkoorden, moratoria en voorlopige voorzieningen en afdoeningswijzen per rechtbank en totaal, 2018

		Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland/West-Brabant	Totaal
Dwangakkoord	Afgewezen	106	91	41	13	39	24	18	15	13	33	12	405
	Ingetrokken	227	153	133	42	142	114	93	45	18	165	65	1.197
	Niet Ontvankelijk	15	48			1	2		36	1	8	3	114
	Toegekend	153	114	55	21	89	95	133	12	12	130	42	856
	Totaal	501	406	229	76	271	235	244	108	44	336	122	2.572
Verzoeken per 100.000 inwoners		47,9	21,5	11,1	6,8	13,8	15,3	14,2	7,6	3,8	18,7	8,2	15,0
Moratorium	Afgewezen	23		10		8	10	28	2	2	31	7	121
	Ingetrokken	23	1	7	1	5	18	12	2	2	24	11	106
	Niet Ontvankelijk	2	11					1	11	1	14		40
	Toegekend	113	7	28	9	20	98	145	10	21	129	13	593
	Totaal	161	19	45	10	33	126	186	25	26	198	31	860
Verzoeken per 100.000 inwoners		15,4	1,0	2,2	0,9	1,7	8,2	10,8	1,8	2,3	11,0	2,1	5,0
Voorlopige voorziening	Afgewezen	1			2	1	6	4		1	3		18
	Ingetrokken	1		1	1	3	10	10		3	1		30
	Niet Ontvankelijk	5				1			2		1		9
	Toegekend	16		1	3	2	124	105		9	22		282
	Totaal	23		2	6	7	140	119	2	13	27		339
Verzoeken per 100.000 inwoners		2,2	0,0	0,1	0,5	0,4	9,1	6,9	0,1	1,1	1,5	0,0	2,0

Tabel B2.6 Afdoeningswijzen dwangakkoorden per rechtbank, in percentages, in 2018

Dwangakkoord	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland/West-Brabant
Afgewezen	21%	22%	18%	17%	14%	10%	7%	14%	30%	10%	10%
Ingetrokken	45%	38%	58%	55%	52%	49%	38%	42%	41%	49%	53%
Niet Ontvankelijk	3%	12%			0%	1%		33%	2%	2%	2%
Toegekend	31%	28%	24%	28%	33%	40%	55%	11%	27%	39%	34%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel B2.7 Afdoeningswijzen moratoria per rechtbank, in percentages, in 2018

Moratoria	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland/West-Brabant
Afgewezen	14%		22%		24%	8%	15%	8%	8%	16%	23%
Ingetrokken	14%	5%	16%	10%	15%	14%	6%	8%	8%	12%	35%
Niet Ontvankelijk	1%	58%					1%	44%	4%	7%	
Toegekend	70%	37%	62%	90%	61%	78%	78%	40%	81%	65%	42%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bijlage 3 Overzicht inhoud en aanvullend onderzoek eerdere edities van de Monitor Wsnp

De eerste editie betreft een **nulmeting** over het jaar 2004, met daarin:

- de Wsnp in kort bestek;
- beschikbaarheid, betrouwbaarheid en bruikbaarheid van de gegevens die aan de Monitor ten grondslag liggen;
- kwantitatieve gegevens over:
 - aanvraag: instroom, aantal toe- en afwijzingen;
 - achtergrondkenmerken schuldenaren;
 - bewindvoerders: aantal, in- en uitstroom, gemiddeld aantal zaken, leeftijd, spreiding over het land, zaaksoorten naar type bewindvoerder, aandeel advocatenkantoren;
 - proces: het aantal lopende zaken, hoger beroep en resultaat, aantal schone leien/faillissementen;
 - doorlooptijden;
 - einduitkomsten naar startjaar.

De **tweede meting** betreft het jaar 2005, met daarin:

- kwantitatieve basisgegevens zoals over het jaar 2004, aangevuld met afwijzingsgronden verzoek;
- onderzoek naar het beleid van de rechtbanken ten aanzien van de afwijzingen;
- onderzoek 285-verklaringen: achterliggende redenen schulden, mogelijke gronden voor weigering, opstellers van de verklaring, redenen voor het mislukken van een opstart van het minnelijk traject, instanties waarnaar wordt doorverwezen en gebruikte voorzieningen om financiën onder controle te krijgen;
- probleemcumulatie en einduitkomst: koppeling met het toevoegingsbestand;
- faillissementsonderzoek ondernemers Leeuwarden;
- onderzoek duurzaamheid schone lei.

De **derde meting** betreft het jaar 2006, met daarin:

- kwantitatieve basisgegevens als voordien, inclusief koppeling toevoegingsbestand en een herhaling van het onderzoek 285-verklaringen; nieuw over 2006: percentage advocaten onder bewindvoerders en percentage uitdeling aan concurrente schuldeisers; nieuw over 2006: einduitkomst naar kenmerken van zaken en schuldenaren;
- speciale aandacht voor het samengaan van de Wsnp en toevoegingen in de loop der tijd;
- onderzoek volgtijdelijkheid toevoegingen en Wsnp;
- onderzoek beleid crediteuren met betrekking tot het minnelijk en wettelijk traject;
- onderzoek naar hoogte van de uitdeling, gemiddeld aantal schuldeisers per schuldenaar en boedelsaldo.

De **vierde meting** betreft het jaar 2007, met daarin:

- eerste kwantitatieve indruk van de effecten van de wetswijziging per 1 januari 2008 tot en met april van dat jaar;
- effectiviteit van instrumenten binnen de Wsnp (postblokkade, huisbezoek, verslag en verlenging looptijd);
- zaken met een langere looptijd;
- aantal schuldenaren dat gedurende de looptijd van de Wsnp werk vindt;
- etniciteit.

De **vijfde meting** betreft het jaar 2008, met daarin:

- eerste effecten van de wetswijziging 2008 en verklaring lagere instroom;
- onderzoek hoger beroepszaken bij twee gerechtshoven;
- herhaling onderzoek afwijzingsgronden zoals beschreven in de tweede meting;

- kwantitatief onderzoek naar de inzet van de drie nieuwe maatregelen (dwangakkoord, moratorium en voorlopige voorziening), inclusief redenen voor toe- of afwijzing;
- ontwikkelingen binnen de minnelijke regeling op basis van een onderzoek onder vijf instellingen voor schuldhulpverlening.

De **zesde meting** betreft het jaar 2009, met daarin:

- kwantitatieve gegevens ten aanzien van de inzet van de drie nieuwe maatregelen (dwangakkoord, moratorium en voorlopige voorziening);
- onderzoek naar de duurzaamheid van de schone lei;
- analyse arbeidsmarktpositie en leefsituatie van ex-schuldenaren met een schone lei vóór en na de Wsnp-periode.

De **zevende meting** betreft het jaar 2010, met daarin geen nieuwe aanvullingen op de standaardtekst. In dat jaar bestond het aanvullend onderzoek uit een *quick scan* naar mogelijke knelpunten bij de overgang van het minnelijk naar het wettelijk traject. Hiervan is in maart 2011 een eindrapport opgesteld dat is aangeboden aan het ministerie van Veiligheid en Justitie.⁹

De **achtste** meting betreft het jaar 2011, met daarin:

- resultaten van onderzoek naar gerechtelijke akkoorden;
- resultaten van onderzoek naar uitdelingen;
- overige resultaten van de enquête onder bewindvoerders, te weten de redenen voor uitval van schuldenaren bij de Wsnp, beleving van de eigen taak als bewindvoerder en de rol die bewindvoerders voor zichzelf zien weggelegd.

De **negende** meting betreft het jaar 2012, met daarin:

- resultaten van onderzoek naar niet-ontvankelijkverklaring en afwijzing van verzoeken tot toelating Wsnp;
- afdoening in hoger beroep.

De **tiende** meting betreft het jaar 2013, met daarin:

- de resultaten van onderzoek naar de dalende instroom in de Wsnp.
- De resultaten van onderzoek naar de vereenvoudigde procedure.

De afdoening in hoger beroep is vanaf deze editie een vast onderdeel van de monitor.

De **elfde** meting betreft het jaar 2014, met daarin de resultaten van aanvullend onderzoek naar:

- de invordering door het CJIB en DUO;
- de handelwijze van crediteuren op het moment dat zij worden geconfronteerd met een wanbetaler;
- de duurzaamheid van de schone lei (derde meting).

De **twaalvende** meting betreft het jaar 2015, met daarin de resultaten van aanvullend onderzoek naar:

- Samenloop Wsnp-bewind en beschermingsbewind
- Ex-sanieten: toeslagen Belastingdienst
- Ex-sanieten: Bureau Krediet Registratie.

De **dertiende meting** betreft het jaar 2016, met daarin aanvullend onderzoek naar:

- de resultaten van het onderzoek naar de verschillen tussen rechtbanken in het toelatingsbeleid tot de Wsnp
- de procedure rondom de benoemingen van bewindvoerders Wsnp door de rechtbanken
- onderzoek naar het gebruik van de vereenvoudigde procedure

De **veertiende meting** betreft het jaar 2017. Dit jaar is geen aanvullend onderzoek uitgevoerd.

⁹ L. Combrink-Kuiters en S.L. Peters, Quick scan Belemmeringen toegang tot de Wsnp, Utrecht 2011.